

Члан 6.

На посебну таблицу уређаја за испитивање коректора мора се, на трајан начин, на једном од језика и писама народа, односно народности Југославије исписати, и то:

- 1) фирма, односно назив или знак произвођача;
- 2) службена ознака типа коректора ако је извршено испитивање типа;
- 3) серијски број и година производње;
- 4) вриједност опсега радних притисака (p _____ до _____ Ра или kPa или bar , или $mbar$);
- 5) вриједност опсега радних температура (T _____ до _____ К или t _____ до _____ °С).

Члан 7.

Таблица из члана 6. овог правилника мора бити тако израђена да се на њу може утиснути жиг без чијег се уништења таблица не може скинути.

Члан 8.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о метролошким условима за уређаје за испитивање коректора („Службени лист СФРЈ”, бр. 12/77).

Члан 9.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Бр. 02-4276/1
4. децембра 1987. године
Београд

Директор
Савезног завода за мјере и
драгоцјене метале
Милан Межек, с. р.

228.

На основу члана 46. став 2. Закона о мјерним јединицама и мјерилима („Службени лист СФРЈ”, бр. 9/84 и 59/86), директор Савезног завода за мјере и драгоцјене метале прописује

ПРАВИЛНИК**О УСЛОВИМА ЗА ОСНИВАЊЕ ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ПРЕГЛЕД ПЛИНОМЈЕРА И КОРЕКТОРА**

Члан 1.

Овим правилником прописују се услови за оснивање лабораторија за преглед плиномјера и коректора, које морају испуњавати организације удруженог рада и радни људи који самостално обављају дјелатност личним радом средствима рада у својини грађана који производе и поправљају плиномјере и коректоре.

Услови из става 1. овог члана означавају се скраћеном ознаком PULZ- (18 и 19)/1.

Члан 2.

Радници који припремају плиномјере и коректоре за преглед и жигосање и рукују уређајем за испитивање плиномјера и коректора морају имати IV или V степен стручне спреме техничке струке и морају познавати начин и методе прегледа.

Члан 3.

Преглед плиномјера може се обављати на уређајима за испитивање плиномјера и уређајима за испитивање коректора који морају испуњавати прописане метролошке услове.

Члан 4.

Уређај са звоном за испитивање плиномјера мора се причврстити за подлогу тако да се не може помјерати ни мијењати његов положај.

Члан 5.

Вентилатор уређаја за испитивање плиномјера са еталон-плиномјером причвршћује се за подлогу, по могућности ван радне просторије у којој се обавља преглед да би се избјегла бука.

Члан 6.

Ваздух за испитивање плиномјера на уређају са звоном уводи се у звоно из радне просторије, а након проласка кроз плиномјере испушта се у просторију.

На крају испитне линије може постојати прикључак за испуштање ваздуха ван радне просторије који се може користити кад се прегледају плиномјери који су били у употреби.

Члан 7.

Вентилатор уређаја са еталон-плиномјером поставља се тако да усисава или избацује ваздух кроз испитну линију.

На вентилатору – ако усисава ваздух или на другом крају испитне линије – ако вентилатор избацује ваздух, може постојати прикључак за испуштање ваздуха ван радне просторије који се може користити кад се прегледају плиномјери који су били у употреби.

Члан 8.

Радна просторија за преглед и жигосање плиномјера и коректора мора:

- 1) да буде чиста, сува и изграђена у складу са важећим техничким нормативима;
- 2) да испуњава прописане услове у погледу хигијенско-техничке заштите;
- 3) да има дневно и електрично освјетљење према JUS U.C9.100, односно према Рјешењу о југословенском стандарду за зградарство („Службени лист ФНРЈ”, бр. 48/62), то јест да освјетљење буде „велико” и да се изводи као „опште освјетљење”.

Члан 9.

Температура ваздуха у радној просторији мора се мјерити са најмање три термометра, чији најмањи подјелак не смије бити већи од 0,1°C. Термометри се постављају на три зида просторије на одстојању 15 до 20 cm од зида и висини 150 до 170 cm изнад пода.

Разлике у температури ваздуха између појединих мјеста у радној просторији не смију бити веће од 1°C. Температура у радној просторији не смије бити већа од 25°C ни мања од 15°C.

Температура у радној просторији не смије у току дана да осцилира за више од 2°C.

Члан 10.

Прозори морају бити дупли, а они који су изложени сунцу, треба да имају солидне и густо саткане засторе или томе слично, за смањење сунчевог утицаја на промјену температуре.

Члан 11.

Топлотни извори за гријање радне просторије треба да су на најудаљенијем мјесту од уређаја за испитивање плиномјера, односно уређаја за испитивање коректора.

Члан 12.

У радну просторију улази се кроз претпростор или кроз дупла врата.

Члан 13.

Радна просторија треба да буде снабђена уређајем за извлачење загађеног ваздуха, односно за индиректан прилив свјежег ваздуха.

Члан 14.

У радној просторији мора се налазити и један барометар за мјерење атмосферског притиска на коме вриједност подјелка не смије бити већа од 100 Pa (100 Pa = 1 mbar).

Члан 15.

У радној просторији морају бити смјештени сто и столица за рад радника органа контроле.

Члан 16.

У радној просторији се морају налазити и полице за смјештај плиномјера и коректора припремљених за преглед.

Члан 17.

У радној просторији не смију се држати никакви сувишни предмети, нити се смију за вријеме прегледа и жигосања плиномјера и коректора, обављати било које друге дјелатности.

Члан 18.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о условима које треба да испуњавају радне просторије и опрема за преглед и жигосање плиномјера и коректора као и радници у одређеним организацијама удруженог рада у погледу стручне спреме ако се стављају на располагање органу контроле при прегледу и жигосању плиномјера и коректора („Службени лист СФРЈ”, бр. 12/77).

Члан 19.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Бр. 02.4278/1
4. децембра 1987. године
Београд

Директор
Савезног завода за мјере и
драгоцене метале
Милан Межек, с. р.

229.

На основу члана 28. став 3. Закона о мјерним јединицама и мјерилима („Службени лист СФРЈ”, бр. 9/84 и 59/86), директор Савезног завода за мјере и драгоцене метале прописује

ПРАВИЛНИК О МЕТРОЛОШКИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА УЗОРАКА РЕФЕРЕНТНИХ МАТЕРИЈАЛА ТИПА ЖЕЉЕЗА

Члан 1.

Овим правилником прописују се метролошке карактеристике које морају имати узорци референтних материјала типа жељеза (сиво жељезо) за одређивање хемијског састава (у наставку текста: референтни узорци жељеза).

Метролошке карактеристике из става 1. овог члана означавају се скраћено ознаком РМК.РМ-С/12.

Члан 2.

Под референтним узорцима жељеза, у складу с овим правилником, подразумевају се узорци, код којих је постигнута хомогена равномјерност зрна у облику опиљака (гранула, праха) или цилиндра (диск, правоугаоник), са дефинисаним и потврђеним садржајем елемената према следећој табели:

Врста	Хемијски састав у процентима					
	C _{min}	Mn _{min}	Si _{max}	P _{max}	S _{max}	Cu _{max}
	1	2	3	4	5	6
GCE	4,0	1,5	0,9	0,10	0,05	0,10
GCM 1	3,5	1,0	1,0	0,15	0,05	0,20
GCM 2	3,0	0,7	1,2	0,20	0,08	0,25
GCM 3	2,5	0,5	1,4	0,25	0,12	0,30

Члан 3.

Садржај елемената, из претходног члана, у референтним узорцима жељеза мора одговарати садржају истих елемената у испитиваним узорцима жељеза према југословенском стандарду JUS C.B1.010 прописаном у Правилнику о југословенским стандардима за челик, жељеза и лим („Службени лист СФРЈ”, бр. 47/84).

Члан 4.

Интервал повјерења за све елементе у референтним узорцима жељеза мора бити одређен на нивоу повјерења 95%.

Члан 5.

Хомогеност референтних узорака жељеза цијелом запремином мора бити у границама интервала повјерења одређеног на нивоу повјерења 95%.

Члан 6.

Својство стабилности референтних узорака жељеза мора се манифестовати постојању вриједности хемијског састава који они репродукују.

Члан 7.

Натписи и ознаке морају бити исписани на једном од језика и писама народа, односно народности Југославије.

Натписи и ознаке морају бити јасни, добро видљиви у радним условима и исписани тако да се не могу избрисати или скинути.

Члан 8.

На једној од бочних страна референтних узорака жељеза у облику цилиндра, односно на бочној страни боцице у којој се налазе узорци жељеза у облику опиљака (гранула) морају бити исписани следећи натписи и ознаке:

- 1) фирма, односно назив или знак произвођача;
- 2) серијски број;
- 3) службена ознака референтног узорка жељеза;
- 4) ознака U да референтни узорак има увјерење које мора да садржи:
  - фирму, односно назив или знак произвођача;
  - назив и подручје примјене узорка;
  - серијски број;
  - садржај елемената;
  - појединачне резултате сваке лабораторије са назнаком методе којом је анализиран сваки елемент;
  - интервал повјерења са којим је утврђен садржај елемената.

Члан 9.

Референтни узорци жељеза у облику цилиндра (диска) означавају се утискивањем основних података (фирма, серијски број, службена ознака, ознака U), а за опиљке (грануле) на етикети боцице, осим наведених података мора се навести и хемијски састав.

Члан 10.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Бр. 02-3282/1
4. јануара 1988. године
Београд

Директор
Савезног завода за мјере и
драгоцене метале
Милан Межек, с. р.